

מדוע דיוני הגמרא חשובים?

קצת על דף המקורות

לאורך לימוד הגמרא נפגוש הרבה פעמים לימוד ארוך מאוד שמביא שורה תחתונה קצרה מאוד. במשלב זה מתייחס הרב שטיינזלץ, בשיחה עם יואל שפיץ, לכוחו של דיון בגמרא.

מקור

מאת הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

“כל הפעולה התלמודית יושבת על הרעיון שאדם בא כדי לדבר ולהקשיב ולשכנע, אחרת אין בזה שום טעם.”

*קריאת המקור בעמוד הבא

למקור המלא לחצי כאן

השאלות הגדולות

- מדוע אנחנו שואלים שאלות?
- מדוע, או באיזה אופן, דיונים המופיעים בטקסטים קדומים הם חשובים?
- כיצד משפיע דיון על משמעות והבנה?
- מדוע חשוב הדיון כולו, ולא מספיקה המסקנה?

הצעות להעברה

בזמן שהתלמידות צופות בדיון, בקשי מהן לרשום הערות תוך התייחסות לשאלות כגון:

- באילו כלי דיון השתמשו הצוות שלך/צוות היריבים שלך?
- איזה חלק בטיעון של היריב היה משכנע?
- האם זהו נושא של "שחור או לבן" או שיש בעיניך פשרות אפשריות?
- אילו מרכיבים של דיבייטניג ראיתן כאן?
- האם ראיתן מרכיבים אחרים שהשפיעו על הדיון בקרב הקבוצה השניה?
- לאחר הדיבייט נחזור אל המקור של הרב שטיינזלץ ונקרא אותו.

שימוש בדף מקורות

דיון לפני חלוקת המקור

- אלו דיונים אתן פוגשות ביומיום שלכן?
- כיצד דיון מקדם אותנו בקבלת החלטות?
- מה החשיבות של דיון בכלל? מדוע שלא נשתמש בשורה התחתונה בלבד?

הצעות לפעילות

נערוך דיבייט בכיתה, לפני חלוקת המקור של הרב שטיינזלץ. ניתן לכיתה נושא, נחלק את הכיתה לשני צדדי הנושא, ונאפשר להן להכין טיעונים לדיבייט לפני הדיבייט, על פי חוקי הדיבייט

הרחבות ואפשרויות

- משלב זה יכול להוות נקודת ייחוס לאורך כל השנה, כאשר לומדים קטע עם הרבה דיונים ולאחר מכן חוזרים אל הרב שטיינזלץ כדי לחקור את תפקיד הדיון באותו חלק בגמרא.
- אפשר לעשות את השיעור הזה גם באמצע השנה כשהשאלה "מה הקטע של הדיון הזה" מתעוררת, או אפילו שיעור לסיום השנה.
- ניתן לבחור קטעים מתוך סוגיות, ולנסות לדון דרכן מה תפקיד הדיון והוויכוח השופטת ג'ודי: במה הסרטון הזה דומה או שונה מדיון? :
www.youtube.com/watch?v=aH9uC-LNxNI

תגיות: שיעור לתחילת השנה | תלמידות מתחילות

משאבי הוראה למורות גמרא. עוצבו ע"י הדרן לעידוד מחשבה וחקר HADRAN.ORG.IL/MOROT

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

"מה זה נביא? נביא לא בא בדין ודברים עם האנשים להם הוא מנבא. זה פשוט לא הענין שלו, הוא בא להעביר מסר, לא לשוחח. נביא בא להזהיר מפני קטסטרופות... כאן בישראל, אנשים אינם משוחחים כדי לשכנע, אלא מטיפים את דעתם...מה ההבדל בין הסגנון התנכ"י לסגנון התלמודי? התלמוד כולו דו-שיח.

כדי לשכנע אתה צריך להביא ראיות- ממקורות, מתקדימים, מהמציאות, או מסברא. כל הפעולה התלמודית יושבת על הרעיון שאדם בא כדי לדבר ולהקשיב ולשכנע, אחרת אין בזה שום טעם.

חוץ מזה, וזה דבר ששמתי לב אליו מיד כאשר התחלתי לעבוד על ביאור הגמרא- בתלמוד יש הרבה מאוד סגנונות של שאלות. יש שאלות 'אתקפתא'- במסגרתן מאן דהו תוקף את בעל המחלוקת שלו.

אבל לצידן, יש גם ביטוי כמו 'תא שמע' שזה, זה ביטוי לא מבורר לחלוטין מבחינת השימוש שלו. כאשר מופיעה 'תא שמע' אתה עוד לא יודע אם זו קושיא או סיוע- אתה מתבקש, בינתיים, רק להקשיב, לשמוע. אחרי זה אפשר לפרש לאן זה הולך."

מתוך שיחה שערך יואל שפיץ, תלמידו של הרב שטיינזלץ, עם הרב שטיינזלץ

משאבי הוראה למורות גמרא עוצבו ע"י הדרן לעידוד מחשבה וחקר

HADRAN.ORG.IL/MOROT

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

"מה זה נביא? נביא לא בא בדין ודברים עם האנשים להם הוא מנבא. זה פשוט לא הענין שלו, הוא בא להעביר מסר, לא לשוחח. נביא בא להזהיר מפני קטסטרופות... כאן בישראל, אנשים אינם משוחחים כדי לשכנע, אלא מטיפים את דעתם...מה ההבדל בין הסגנון התנכ"י לסגנון התלמודי? התלמוד כולו דו-שיח.

כדי לשכנע אתה צריך להביא ראיות- ממקורות, מתקדימים, מהמציאות, או מסברא. כל הפעולה התלמודית יושבת על הרעיון שאדם בא כדי לדבר ולהקשיב ולשכנע, אחרת אין בזה שום טעם.

חוץ מזה, וזה דבר ששמתי לב אליו מיד כאשר התחלתי לעבוד על ביאור הגמרא- בתלמוד יש הרבה מאוד סגנונות של שאלות. יש שאלות 'אתקפתא'- במסגרתן מאן דהו תוקף את בעל המחלוקת שלו.

אבל לצידן, יש גם ביטוי כמו 'תא שמע' שזה, זה ביטוי לא מבורר לחלוטין מבחינת השימוש שלו. כאשר מופיעה 'תא שמע' אתה עוד לא יודע אם זו קושיא או סיוע- אתה מתבקש, בינתיים, רק להקשיב, לשמוע. אחרי זה אפשר לפרש לאן זה הולך."

מתוך שיחה שערך יואל שפיץ, תלמידו של הרב שטיינזלץ, עם הרב שטיינזלץ

משאבי הוראה למורות גמרא עוצבו ע"י הדרן לעידוד מחשבה וחקר

HADRAN.ORG.IL/MOROT

